

ЯК ВЫБІРАЮЦЬ
ПРЭЗІДЭНТАУ.

2

"НЕВЯДОМАЯ
ВАЙНА".Былыя саюзнікі
аказаліся на роз-
ныя бакі барыкад.

2

"РАСКОЛЬНИЦКАЯ
СТАЛІЦА".Дзіўная гісторыя
палескага мястэчка.

2

"АДАМ І ЕВА".

Бусел можа
пачакаць?

3

БЕЛАРУСКАЯ
МАПАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

26 лютага 1994 г.

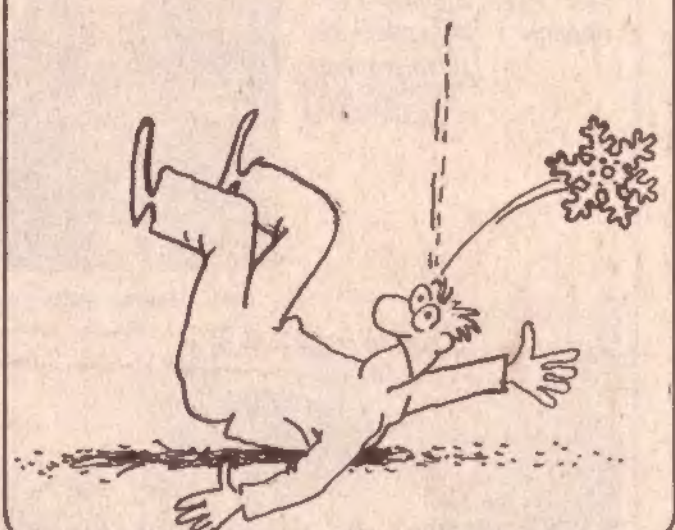
Субота

№ 23 (13739)

Кошт у розніцу 50 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

*
*
*

Трэці штогадовы фестываль моды прайшоў у сталіцы Літвы — горадзе Вільнюсе. Яго арганізатары адмовіліся ад крайнасцей моды, што пераважна было раней, і адабралі калекцыі, практычныя і насычаныя новымі ідэямі.

ВЕСТКИ З ПАРЛАМЕНТА

Да прэзідэнцтва ўсё бліжэй

□ Вольга ШАЎКО, "ЧЗ"

Мяркуючы па колькасці заканадаўчых актаў, якія парламент прыняў на гэтым тыдні, вытворчасць яго працы можна назваць узорнай. Хаця большасць гэтых законаў найрад ці можна лічыць вызначальнымі для рэспублікі, усё ж дэпутаты дэманстравалі неспрыячлівае для Авалянаў залы дысцыплінаванасць і мэта-накіраванасць. Спачатку шэраг новых прызначэнняў на адказныя пасады, потым вынік амаль кожнага галасавання: "Рашэнне прынята" — усё ішло без сучка і задзірычкі. Праўда, па самых галоўных пытаннях дамаўляцца яшчэ прыйдзецца.

З цяжкасцю ішло рафарміраванне "Закона аб выбарах народных дэпутатаў" Рэспублікі Беларусь, які ў чэрвені гэтага года ўвайшоў у дзеянне. Парламентары ніяк не маглі прысціць да згоды ў пытанні, каму даць права на вылучэнне кандыдатаў у народныя дэпутаты. Дэбаты разгараляліся, калі з гэтага спісу выпалі палітычныя партыі, а прадстаўнікі ветэрануў нестойвалі на права вылучэння ў кандыдаты ад сваіх арганізацый.

Без цырымоній было прапанавана аб'яднаць з вайсковцамі, якіх, на думку Леаніда Барысавіча, трэба пазбаўць права на вылучэнне сваіх кандыдатаў, бо ў арміі забаронена палітычная актывнасць. Карэспандэнты будаўніцтва Уладзіміра Леўчыку нікога не заставалася, як прапанаваць правесці кансультацыі з камісіямі Вярхоўнага Савета і вярнуцца да абмеркавання Закона аб выбарах на наступных пасяджэннях. Калі пішуцца гэтыя радкі, дэбаты яшчэ працягваюцца. І мы не можам паведаміць пра іх вынік.

Самы адчувальным дэпутаткам дасягненнем на гэтым тыдні, бадай, можна лічыць сур'ёзны крок наперад у рабоце над праектам новай Канстытуцыі. Як вядома, ужо галасаванне па асобных яе раздзелах будзе ісці тры дні пры дапамозе імянных бюлетэняў і закончыцца ў аўторак вечарам. Такая працэдура, верагодна, дапаможа вырашыць праблемы, па якіх ніяк не ўдаецца знайсці палітычнага прымірэння. Асабліва гэта датычыць раздзела будучага дзяржаўнага будаўніцтва. Беларусь, у прыватнасці, Інстытута прэзідэнцтва, Лічаныя галасы, якіх раней не хапала для прыняцця канстытуцыйных артыкулаў, трэба думаць, за трохдзённых тэрмін усё ж знойдуць сваё месца пры выніковым раскладцы палітычных думак.

Апазіцыя ж такую форму галасавання абвергла зусім і выступіла з "заваяваў сарак", дзе папярэдзіла, што ўдзельнічаць у галасаванні не будзе. Яе лідэр

Зянон Пазыняк назваў працэдуру з імяннымі бюлетэнямі спробай увесці прэзідэнцкую ўладу нелегальным шляхам. На гэтым жа тыдні журналісты атрымалі праект паставы Вярхоўнага Савета аб правядзенні выбараў. Дата іх папярэдняе прызначана на 20 лістапада.

Учора, як заўсёды, дэпутатаў быў скарачаны парламенцкі дзень. Аднадушна яны прагаласавалі за тое, каб працаваць да двух гадзін дня. Сёння прадоўжыць сваю работу ў аўторак. Тады ж мы даведземся пра лёс Асноўнага Закона Рэспублікі Беларусь.

Кур'ер "ЧЗ"
СТОП-ФАКТ

Прафсаюзы ў чаканні

24 лютага адбылося пасяджэнне прэзідыума Савета Федэрацый прафсаюзаў Беларусі, галоўным пытаннем якога стала абмеркаванне бліжэйшага моманту і каварданцы дзеянняў прафсаюзаў.

На пасяджэнні было адзначана, што рэакцыя кіраўніцтва рэспублікі на патрабаванні, якія былі вылучаны 10 лютага на рэспубліканскім сходзе прадстаўнікоў прафсаюзных арганізацый, — у прыватнасці, аб прызначэнні даты датэрміновых выбараў у Вярхоўны Савет, — зрушылася з мёртвага пункту: на сесіі Вярхоўнага Савета разглядаецца праект Закона аб выбарах, шэраг іншых пытанняў, уключаных у парадок дня сесіі, на якія ЦПБ неаднаразова звяртала ўвагу парламента і ўрада.

Зыходзячы з гэтага, удзельнікі пасяджэння вырашылі ніякіх кардынальных дзеянняў пакуль не праводзіць. Арганізацыям, якія ўваходзяць у склад ЦПБ, дадзена ўказанне правесці ў сваіх працоўных калектывахходы з абмеркаваннем бліжэйшага моманту і дзеянняў прафсаюзаў.

БелаПАН.

Пажар наярэдадні
"Славянскага базару"

Ушчыт выгарэў першы паверх разстарапа фе-
шэ-небелынага віцебскага гасцініцы "Ветразь".
На момант загарання (23 лютага каля 13.00) зала
была закрытая, і таму, на шчасце, абышлося без
людскіх ахвяр. Падраздзяленнем пажарных час-
цей горада, якія падаспелі па выкліку, удалося
паспяхова эвакуіраваць усіх наведвальнікаў дру-
гога паверха разстарапа, аднак самае памяцкае
таксама падверглася разбуральнаму ўздзеянню
высокіх тэмператур.

Пажарныя дзейнічалі ў кіслародных
процівагазах у ядавітым дыме: гарэлі пластыма-
сыя дэталі Інтэр'ера, радыёапаратуры і
сінтэтычная сіня драпіроўка залы.

Спецыяльная следчая група распрацоўвае
некалькі версій: ад самаадвольнага ўзгарання нясп-
раўнай электраправодкі да наўмыснага падпалу.

Але ясна пакуль адно: гораду, які ўжо рыхтуец-
ца да прыёму гасцей фестывалю "Славянскі ба-
зар-94", нанесены вялікі матэрыяльны ўрон.

БелаПАН.

Ёсць магчымасць
атрымаць нафту

Як стала вядома з дакладных крыніц, у
сістэме магістральных нафтаправодў на-
капілася звыш 8,6 млн.тон нерасмеркаванай
нафты, у тым ліку каля 2 млн.тон — на
нафтаперапрацоўчых прадпрыемствах рэспублікі
Беларусі.

Адзіным выхадом з такога становішча, лічаць
спецыялісты, можа стаць паскораная адкачка
нафты ў аб'ёме да 2 млн.тон на Украіну і Бела-
русь. Пастайкі мяркуецца ажыццявіць без папяр-
ядняй аплата спецыяльнай і на больш льготных
умовах праходжання мытных працэдур.

Анатоль РАМАНОВІЧ.

Яшчэ адна зорка

Звезда, сонечныя канцэрты беларускіх рок-
зорак на радыё становяцца ўжо добрай
традыцыяй. Пачынаючы "Крэмы" мяркуе даць
рэвізійны тур "Новае неба".

Рок-кампанда Касі Камароў — выдатны прад-
стаўнік Беларускага жаночага альтэрнатыўнага
рока, з творчасцю якога паспелі пазнаёміцца
заўсёды канцэртныя пляцоўкі Польшчы, Фран-
цыі, Даніі. Паводле вынікаў праведзенага агенц-
твам "ЧЗ-інфарм" апытання вядучых рок-крыт-
каў Беларусі салістка "Новага неба" стала адным
з лідараў у намінацыі "Рок-вакалістка-93", па-
дзяліўшы першае месца з Нелі Дзянісавой
("Зіндан").

Канцэрт, які адбудзецца 28 лютага (пачатак
а 20-й гадзіне), пройдзе ў памяшканні Мінскага ал-
тэрнатыўнага тэатра (вул. В.Харужы, 31а) у рам-
ках традыцыйнага рок-аб'явенмента.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

Гэта чарга (на здымку) — не з галадаючых суа-
чыннікаў. Тут, у магазіне Крычаўскага таварыства
райспажыўсаюза, прадаюць наш беларускі,
вельмі смачны выпечкі хлеб. Восе яго перакупш-
чыкі і вывозяць у Расію, у бліжэйшыя Раслаўль і
Пенятоўку, і прадаюць там за расійскія рублі. Та-
вар карыстаецца попытам. "Бізнес" квітнее, пры-
носячы немалы "навар".

Праўда, на мытні ў Крычаве часта арганізуюць
рэйдзі і канфіскуюць гэты хлеб. Але, тым не менш,
падобны гандаль не спыняецца.

Фота Валерыя БЫСАВА.

Курсы валют на 23 лютага:

	Далар ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	6700	—	3850	—
"Пошук"	6600	6900	3700	3900
"Прыор"	6700	7000	3820	4050

СПОРТ

Алімпійскі прынцып
у дзеянні

Пасля вельмі удалага выступлення ў жаночым
біятлонным спрынце нашых Святланы Парамы-
гінай і Ірыны Какуевай вынікі беларускіх
біятлістаў на 10-кіламетровай трасе расча-
валі. Аляксандр Папоў заняў 10-е месца з вынікам
29.38,5 (о). Алег Рыжанкоў стаў семнаццатым,
Віктар Майгураў — 37-м, Ігар Хахаракоў — толькі
45-м. З вынікам 28.07.0 (о) перамог расіянін Ся-
ргей Чапай, сярэбра — ў Рыка Гросс з Германіі,
трэці таксама расіянін Сяргей Тарасю.

На наступны дзень, 24 лютага, рухнулі нашы
спадзяванні на медаль у фрыстайле. У фінальных
акрабачных скачках Аляксей Парфанюкоў стаў
горшым з дванаццаці лепшых, ён набраў толькі
178,48 ачка. Перамог швейцарца Шон Бахлер
(234,67). Сярод жанчын перамагла Ліна Чыравава

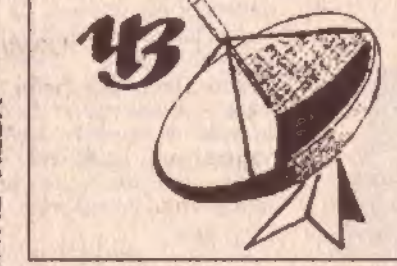
з Узбекістана (166,84), а наша Юлія Раковіч — на
10-м месцы (135,53).

Лыжніцы беглі 30 км класічным стылем. З часам
1.25.41,6 перамагла Мануэла дзі Чэнта (Італія), на
другім месцы — нарвежка Марыт Уолт, трэцяя —
фінка Мар'я-Ліса Кірвініемі. Наша Алена
Сінкевіч паказала 22-гі вынік (1.31.47,8), Святла-
на Камароўца — 44-я (1.38.51,0).

Учора адбылася жаночая біятлонная эстафета 4
х 7,5 км, якая зусім расчаравала беларускіх ба-
бельшчыцкаў. Выдатна стартавала на першым эта-
пе Ірына Какуева і... адразу ж правалілася ў
стральбе лежачы, дапусціўшы чатыры промахі, па
два разы памыліліся Наталля Пермякова і Ната-
лья Рыжанкова. Не падаяла толькі Святлана Парамы-
гінай: паразіла ўсе мішні і вывела каманду на
шостае месца. Агульны вынік зборнай Беларусі —
1.54.55,1 (8). Нечакана перамагла расійская ка-
мпанда — 1.47.19,5 (о). Следом фінішавалі
біятлісткі Германіі і Францыі.

Яўген Пучкоў.

"Еўраньюс"

У адчайным
становішчы

5 чалавек забіты і 16 паранены ў выніку
выбуху ракетнага снарада на тэрыторыі
шпіталі на поўначы Босніі.

Гэты раён знаходзіцца ў адчайным
становішчы ў выніку сербска-харацкіх абстра-
лаў. Падвезці медыкаменты і прадукты харча-
вання ў горад вельмі складана.

ДАЛЕЙ АД
ЭКСПЕРСІІ

Ісламскі рух заклікаў егіпцян часова
устрымацца ад наведвання банкі ў іслам-
скай дзяржаве.

"Суперчэннэл"

У турыстычных экскурсіях у сувязі з павы-
шанай рызыкай тэрыстычных актў.
Папярэджанне было апублікавана пасля
выбуху ў цягніку "Калп-Асуан" (11 чалавек
паранены) і перад будынкам нацыянальнага
банка ў сталіцы Егіпта.

НЯЎМОЛЬНАЯ ГРЭЦЫЯ

Спецыяльная камісія ў Бруселі так і не
здолела вырашыць канфлікт, які ўзнік
з-за прынятага Афінамі на мінулым тыдні
рэшэння аб ўведзенні эканамічнай блакады
Македоніі.

Грэцкі міністр замежных спраў заявіў,
што пакуль Македонія не выкажа ўмовы
Афінаў аб адмене ўласнага сцяга і пераймена-
ванні краіны, ніякай размовы аб спыненні
канфлікту быць не можа.

ВЕНГРЫЯ
ХОЧА У ЕС

Венгерскі прэм'ер-міністр Борас заявіў,
што яго краіна разглядае магчымасць
далучэння да Еўрапейскай супольнасці ў
чэрвені гэтага года.

Праўда, ён удакладніў, што ў цяперашняй
эканамічнай сітуацыі Венгрыя пакуль не змо-
жа стаць паўнапраўным членам супольнасці.

"СУЗУКІ" КАНФЛІКТУЕ
З ІСПАНЦАМІ

З кожным днём пагаршаецца сітуацыя ў
Еўрапейскай аўтамабільнай прамысловасці.

"TV-5"

Чарговая забастоўка адбылася ў Іспаніі. У
ёй прынялі ўдзел каля 30 тысяч працоўных
аўтамабільных канцэрнаў.

Яны выказалі супраць таго, што японскі
аўтамабільны канцэрн "Сузукі" хоча пачаць
будавніцтва аўтазавода ў Іспанскім горадзе
Лінарысе. У параўнанні з еўрапейскімі
японскія аўтамабілі ў Еўропе каштуюць
намогта танней. Іспанскі ўрад мае намер умя-
швацца ў канфлікт.

КАПІТАН-ЗАБОЙЦА

У чэрвер быў аддадзены пад суд капітан
судна, вяртаўся ў Індыяне, які адбыўся ля
берагоў Фларыды.

Божыня з Гэці — мужчына, жанчына і
двае маленькіх дзяцей патанулі пасля таго,

"Уорлднэт"

як падсудны загадаў высадыць іх за борт не-
далёка ад берага.

ТРАГЕДЫЯ У АКІЯНЕ

Недалёка ад Багамскіх астравоў патану-
ла судна, якое таксама перавозіла бежан-
цаў з Гэці.

Больш як 25 чалавек да гэтага часу лічацца
прапаўшымі без вестак. Есць апасенні, што
усе яны загінулі. На беразе былі знойдзены 5
згрызеных акулмі целаў бежанцаў і толькі
шэсцёрным удалося шчасліва дасягнуць бера-
га.

(Працяг на 3-й стар.).

СКАНДАЛ — НЕ ПЕРАШКОДА

Наглядзець на скандал, які прывёў у Вашингтон і Маскву да крызісу ў дыпламатычных адносінах, Біл Клінтан заявіў, што ён і далей збіраецца садзейнічаць развіццю

НЕБЯСПЕЧНАЯ ДЫСКУСІЯ

У Францыі абмяркоўваюцца ваенная праграма на бліжэйшае дзесяцігоддзе. Асабліва гарачыя спрэчкі выклікала пытанне пра далейшае выкарыстанне ядзернай зброі. Прэм'ер-міністр Бала-

дур выказаваецца за далейшае выпрабаванне ядзернай зброі, тады як прэзідэнт Мітэран катэгарычна супраць гэтага.

МАЛА ПЛАЦЯЦЬ НЕ ТОЛЬКІ У НАС

У Заходняй Германіі працягваюцца забастоўка металургаў. Каля 20 тысяч працоўных часова не выходзяць на працу. Галоўная мэта, якой дабіваюцца металургі, — павышэнне зарплат.

САМЫЯ БРУДНЫЯ

Мадрыд і Афіны — самыя брудныя сталіцы ў Еўропе. Да таго ж выніку прыйшлі даследачы, якія даследавалі еўрапейскія гарады на ступень забруджвання.

САМАЯ ВЯЛІКАЯ КАТАСТРОФА

Часопіс "Нью-Йоркер" назваў фільм Арнольда Шварцэнбергера "Апошні герой" са-

май вялікай катастрофай у гісторыі Галілеа. Высветлілася, што фільм прынес страты на суму звыш 120 мільёнаў даляраў.

СУПРАЦЬ СМЕРЦІ

ААН заклікала да тэрміновай канфіскацыі і знішчэння супрацьпакатных мін, агульная колькасць якіх па ўсім свеце складае звыш 100 мільёнаў. Штомесяц 3-га гэтага віду зброі церпяць сотні чалавек, у асноўным, цывільнае насельніцтва і дзеці.

ЗАБОЙСТВА У ХРАМЕ

Сама меней 30 палесцінцаў забіты і каля 60 паранены ў выніку нападения ўзброенага ізраільскага тэрысты. Нападзенне адбылося ў час малебна ў "Склепе патрыярха". Тэрысты, які нападалі, былі апрануты ў вайсковую форму. Выпусцішы некалькі аўтаматных чаргаў у натоўп вернікаў, ён скончыў самагубствам.

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

28 лютага — 6 сакавіка

РЫБЫ

Панядзелак. Не верце сваім сэрцам у гэты дзень, каб у далейшым не шкадаваць.

Аўторак. Будзьце асцярожнымі ў фінансавых справах. Зварніце сваю здароўе.

Серада. Пастарайцеся не рызыкаваць нічым. Магчымы крадзяжы. Непрыемнасці ў каханні.

Чацвер. Творчы ўздзеянне. Правільнае больш нестойлівасці і характару ва ўсім. Паспех у інтымных жыццях.

Пятніца. Будзьце уважлівымі ва ўсіх справах. Займіцеся сваім здароўем.

Субота. Удача ў бізнэсе.

Нядзеля. Не пакохайцеся цяжкасцямі і праблемамі. Удаляце больш увагі свайму здароўю.

АВЕН

Панядзелак. Займіцеся хатнімі справамі. Пастарайцеся не канфілікаваць з блізкімі.

Аўторак. Будзьце стрыманымі ў сям'і, каб у далейшым не шкадаваць.

Серада. Працяжце больш настойлівасці ў вырашэнні важнай для вас праблемы.

Чацвер. Дыхайце свежым паветрам у гэты дзень. Пастарайцеся не спрачацца з супрацьнікам.

Пятніца. У каханні будзьце уважлівымі і ведадушнымі. З'явіцца шанец на поспех у бізнэсе.

Субота. Стрымлівайце свае эмоцыі ў адносінах з блізкімі.

Нядзеля. Будзьце асцярожнымі ў дарозе. Хатнія справы патрабуюць увагі.

ЦЯПЕЦ

Панядзелак. Займіцеся спортам у гэты дзень. Зварніце увагу на сваю нервовую сістэму.

Аўторак. У бізнэсе вам лепш не рызыкаваць. Будзьце асцярожнымі ў падарожжах.

Серада. Устрымайцеся ад хуткіх рашэнняў. Верагодна значнае змяненне планаў.

Чацвер. Магчымы праблемы маральнага плана. Лепш не рызыкаваць у фінансавых справах.

Пятніца. Цярпеліва і кантактава з калегамі. Паспех у бізнэсе.

Субота. Наглядзець на іх на што, вы зможаце дабіцца жадаемага выніку. Пазбягайце канфіліктаў у сям'і.

Нядзеля. Будзьце стрыманымі ў гутарках са сваімі знаёмымі, каб пазбегнуць непрыемнасцей.

БЛІЗНЯТЫ

Панядзелак. Магчымы грашовыя праблемы. Таму не рыжуйце нічым.

Аўторак. Не старайцеся зрабіць адразу ўсе справы ў гэты дзень, каб сур'ёзна не захварэць.

Серада. Фінансавы поспех.

Чацвер. Будзьце вельмі уважлівымі і асцярожнымі на працы.

Пятніца. Палепшэнне фінансавых становішча. Устрымайцеся ад хуткіх рашэнняў.

Субота. Пастарайцеся ў гэты дзень больш часу правесці на прыродзе. Не зложуйце алкаголем.

Нядзеля. Спрыяльны час для забавы.

РАК

Панядзелак. Магчымы няўдачы ў асабістым жыцці. Вам лепш пераключыцца.

Аўторак. Вырашыце нейкую важную для вас справу.

Серада. Сяброўскія кантакты дапамогуць вам зняць напружанасць. Паспяховы час для каханья.

Чацвер. Займіцеся разумовай дзейнасцю. Пазбягайце сутыкненняў з ахоўніцкай перадак.

Пятніца. Магчымы фінансавы прыбытак. Але будзе вергоднае непрыемнае падзея.

Субота. Паспех у бізнэсе.

Нядзеля. Не верце нікому ў гэты дзень. Спрыяльны для каханья час.

ЛЕЎ

Панядзелак. Не трэба дзейнічаць аднаму ў гэты дзень — вас падтрымаюць сябры.

Аўторак. Спрыяльны час для самавыяўлення ў любым выглядзе дзейнасці. Паспех у асабістым жыцці.

Бусел можа пачакаць...

□ Наталля СТРАПКОВА, "ЧЗ"

Як атрымаць задавальненне ад інтымнай блізкасці і не зацяжарыцца? Як не стаць забойцай уласнага дзіцяці, калі яго знаходзіцца яшчэ ў лоне маці? Як не нараджаць дзяцей больш, чым у стане пракарміць? Адказы на гэтыя пытанні залежаць толькі ад адной рэчы: умелага карыстання правільна падаранымі кантрацэптыўнымі сродкамі. І хоць выбар іх у аптэках пакадае жанчын жадае лепшага, называе сітуацыю, якая склалася на сучасным "супрацьзачатковым" рынку, безнадзейнай нельга. Сведчанне таго — кабінет на планаванню сямі, адкрыты дваццаць год таму пры Рэспубліканскім цэнтры па праблемах сямі і шлюбу. Загадвае кабінетам Наталля ШАЦІЛА, адна з нешматлікіх медыкаў, якія спецыялізуюцца сёння ў вышэйзгаданым праблеме.

Зараз ужо дакладна вызначана цэлеславнае ўзаемаўздзеянне здаровага жанчыны і не дэтароднай функцыі. Дваццаць год таму Сусветная арганізацыя аховы здароўя аб'явіла "праграму па рэпрадукцыйнаму чалавеку" (інакш кажучы, па разуменню гэтай самай функцыі). Больш як 600 вучоных з 85 краін свету працавалі над удасканаленнем метадаў рэгуляцыі нараджальнасці, у выніку чаго і з'явілася новае пакаленне кантрацэптыўных сродкаў з нізкім утрыманнем гармональных кампанентаў (марвелон, мікрагін). Яшчэ раней — гадзі сорак таму — была створана сусветная арганізацыя па планаванню сямі са штаб-кватэрай у Лондане. Мы ўжо не ўважым і не ўваходзім і сёння. Відаць, таму і робім у планаванні сямі асноўную "стаўку" на аборт.

Пакуль медыкі 134-х краін б'юцца над удасканаленнем метадаў папярэдняга цяжарнасці, да нас паранейшаму даносяць толькі "боджыкі". Многія ірачы, не маючы нават адрэзаных пратэкт, якія сучасныя прыпараты існуюць сёння ў свеце на што нам трэба арыентавацца. Да гармональных кантрацэптыўных адносны пераважна большасць жанчын насцярожаныя, таму што прывыклі да тыповай думкі: ад іх паўночы, яны выклікаюць шэраг нежаданага лабных эфектаў... Між тым, левая дэяні гармональных кантрацэптыўнаў на працягу сорак гадоў статыстыка і практычны доказы на вопыце многіх краін.

Наталля ШАЦІЛА, навошта было ўдасканальваць спецыяльны кабінет па планаванню сямі, калі ў хатняй папярэдняй кансультацыі, а пры ёй — гінекалагі?

— Часцей за ўсё жанчына думае, што ў жаночую кансульта-

цыю трэба звартацца толькі з захворанымі ці з цяжарнасцю, і там ёй не ўдаецца дастатковай увагі па праблеме планавання сямі. У наш кабінет жанчыны звартаюцца толькі па пытанні кантрацэпцыі. І доступ сюды больш свабодны. Мы з самага пачатку арыенціраваны на індывідуальны падбор з улікам узросту, палавой актыўнасці, наяўнасці захворванняў і жаданняў абодвух палавых партнёраў. На самым першым прыёме размяшчаем з ім не менш за паўгадзіны. (У Злучаных Штатах, напрыклад, на падобную сустрэчу з пацыенткай або мужам і жонкай адводзіцца тры гадзіны).

Я пэўна ведаю ўсё пра фізіялагічныя асаблівасці жанчыны, ад аэнічных прыкмет (скажам, прамемернай валастасці) да тых, пра якія ведаю толькі я (характар цыкла, гармональнае залежнае захворванне і д.т.п.). У першую чаргу важна вызначыць супрацьпакатны для тых ці іншых метадаў кантрацэпцыі, і ўжо ад гэтага ісці далей.

— Колькі год вамым самым маладым пацыенткам? — Васемнаццаць — дзевятнаццаць. Прыходзяць не толькі тыя, у каго за спінай багаты вопыт інтымнага жыцця, а і дзяўчынкі, якія яшчэ збіраюцца паспытаць, што гэта такое. Я магу толькі вітаць іх цікавасцю і закліпаючае ўласным здароўем. Многіх — у асноўным, студэнткаў — сюды пасылаюць мамы. І правільна робяць. Васемнаццаць год — той узрост, у якім, згодна з медыцынскімі паказчыкамі палавой сталасці, арганізм жанчыны ў дастатковай ступені падрыхтаваны да інтымных адносін. У тых, хто "не дацярпеў" да гэтай узроставай адзнакі, пачаць палавое жыццё значна раней і з некалькімі партнёрамі, павялічваюцца рызыкі захвор-

вання на рак шыікі маткі. Да таго ж паколькі ў "майсэрствам" папярэдняга цяжарнасці маладыя жанчыны не ведаюць, узрастаюць шанцы на "залеж" і аднаведна з гэтым, на аборт. Пра шкоднасць апошняга і гаварыць не трэба — яна агульнавядомая.

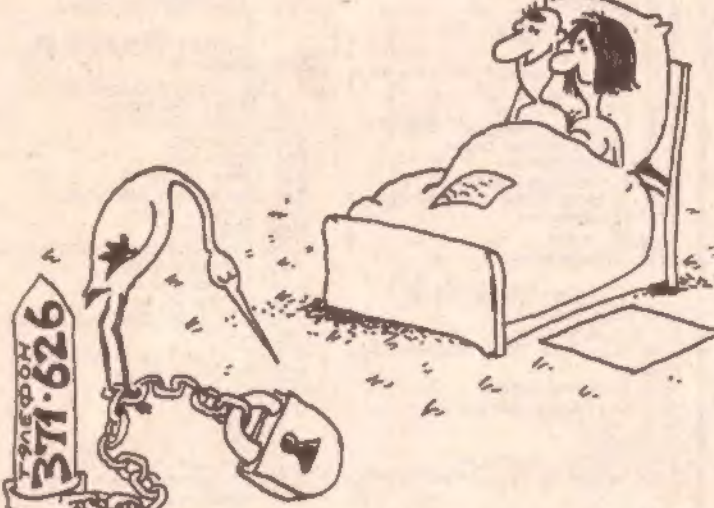
— А якія кантрацэптыўныя вы параілі б дзяўчынцы, якія яшчэ не раджалі і не былі замужам? Калі можна так выказацца, пачынаючы з...

— Незамужым жанчынам я не рэкамендую карыстацца рызыка запаленчых працэсаў, а гэта пагражае бесплоднасцю ў будучым. Не забараняю — а проста не рэкамендую. Але ў кожнай жанчыны ёсць права на вы-

біраць на рах шыйкі маткі. Да таго ж паколькі ў "майсэрствам" папярэдняга цяжарнасці маладыя жанчыны не ведаюць, узрастаюць шанцы на "залеж" і аднаведна з гэтым, на аборт. Пра шкоднасць апошняга і гаварыць не трэба — яна агульнавядомая.

— А ўсім падыходзяць сучасныя гармональныя кантрацэптыўныя, пра якія вы нагадалі ў пачатку нашай размовы? Ці можна ім пэўнасна даверыцца? Напрыклад, марвелон, які з'яўляецца зараз у аптэках?

— Мару з упэўненасцю скажаць, што ён сапраўды адпавя-

дае сусветным стандартам і пэрабаваным. Сярод жанчын, якія карысталіся гэтымі кантрацэптыўнымі, не зарэгістравана ніводнага выпадку цяжарнасці. На заходнім рынку марвелон існуе на працягу ўжо 10 год, і з'яўляецца карыстацкай і карысцевцай вялікай папулярнасцю. І не толькі таму, што таблеткі вельмі эфектыўна папярэджаюць цяжарнасць — яны, да таго ж, пэўнасна часта ўзнікнення раку яечнікаў і маткі ў два разы, засцерагаюць ад мастапітцаў, запаленчых захворванняў жаночых органаў, парушэнняў менструальнага цыкла.

Але перш чым бегаць у аптэку за марвелонам ці за любым іншым прэпаратам, парайцеся з урачом. Нават самыя лепшыя кантрацэптыўныя сродкі могуць выклікаць лабныя эфекты, калі яны падобраны няправільна, без уліку супрацьпакатнага. Каб пазбегнуць непрыемнасцей, прыходзяць да нас, у Рэспубліканскую кансультацыю "Шлюб і сям'я".

Спытайце ў Наталі

"ТУД БАЙ", МОЙ МІЛЕНЬКІ...

"Я яшчэ вучыўся ў школе, але ў мяне ўжо ёсць хлопцы. Адна дзяўчына (таксама школьніца) прыводзіла сваёго сябра ў вайска, перапісваўся з ім, часам, Але ў той час ёсць суперэцыя і з мям хлопцам. Мы з ім сабраліся амаляваць. А цяпер ён мне як бы не заўважася. Лепш былі разам і адчуваць іх інашчым... Я не ведаю, што мне рабіць. Калі застануся адна, уясць час быць і пра яго, вельмі сумую. Сі мой зніта ўпершыню. Можа, кхайне? Куды ён не кажа, з іншымі тымі-вамі таксама не маю, гадзіны толькі на яго. Парайце, калі ласка, што рабіць?"

Шановная Б.Г. (Прабач, не ведаю поўнага імя).

Пачну з таго, што "аб'ект" тваёй пачуццяў, мяркуючы па ўсёму, увогуле не варты ніякіх перажыванняў. Пастарайцеся сабе ў гэтым пераканацца. І пытанне "што мне рабіць?" адпавядае само сабой.

Першае паражэнне на асабістым фронце заўсёды бывае балючым. Раней ці позна яго перажывае кожны. Гэта непалабна, гэтым трэба перахварэць (як ВРЗ у дзяцінстве). Але не думай, што свет сышоўся кілім толькі на ім адным. Дзякую Богу, што яго наварнае гэты, скажам, легкадушны "усплыла" на паверхню цяпер, а не праз многа год, калі ўжо нічога нельга было б папраць. Ен дзеціта табе адзіным і непартонным, самым лепшым? Ты павяла памылка. Магчыма, ён і "сам", але паколькі адхіліў цябе як жанчыну, паколькі выбраў іншую і адкрыта дамагнуў табе сваё новае захапленне — значыць, яго вельмі мала хваляе твае перажыванне і пачуцці. А ў такім разе ці варта ён іх? Ці варта тваё суму, дрэннага настрою? Адкрыта праяўляючы іх (і не магу нават танцаваць, уясць час глядзець на яго), ты даеш яму лішнюю магчымасць пераканацца ў сваёй перавазе над табою.

Цібе кінуў — успрымі паражэнне з высока ўздымай галавой. Нават калі вельмі хочацца плакаць — усьміхайся, не давай яму падставы гаварыць сваім сябрам, што нехта па ім "сохне", і ты больш — кліч з тваёй пачуццяў.

Час гоіць раны, залечыць і гэту. Даволь даць адзіночку парадна будучыню.

Многія мужчыны ў адносінах да жанчын кіруюцца прынцыпам "надысанага абыяка". Забаронена плод заўсёды дзеціта ім больш саюдамі. Нават калі ты будзеш упэўнена ў пацукіх свайго сябра, не адкрывай яму сёбе да канца, прымушаў сумнавацца ў тваім каханні эню і эню, будзь тымчасова, заадававай і крышчуку недасягальнай. А калі паміж вамі ўжо адбылося ўсё, пастарайся не даваць свайму выбраніку падставы глядзець на цябе, як на дастатковую вышчыню.

Не сумуй. Усё самае лепшае яшчэ наперадзе!

Крыжаслоў

ЗЛЕВА НАПРАВА: 1. Выпуск першых аўтасамавалаў на Беларускім аўтазаводе ў Жодзіна. 3. Увод у дзейнасць 1-й чаргі 4-га шпітальскага калініна камбата. 5. Патак першых дэманстрацыйных работ у гарадах Беларусі. 7. Першая публікацыя беларускай газеты "Тарас на Парысе" ў газеце "Мінскі лісток". 9. Прэм'ера 1-й савецкай беларускай оперы "Міхась Падгорны" Я.К. Шкоцкага ў будынку Дзяржаўнага тэатра оперы і балета БССР. 11. Прынцып 1-га Статута Вялікага княства Літоўскага. 13. Адкрыццё будынку на Дзяржаўнага шпітальскага БССР. 15. 1-а Усерасійская першая насельніцтва ў Беларусі. 18. Адкрыццё 1-й у БССР транспартнай авіяліній Мінск—Глух—Парыж—Мазыр. 18. Адкрыццё 1-й тралейбуснай ліній у Мінску. 19. Заснаванне шклавала "Неман". 20. XXII Алімпійскія гульні ў Мінску па футболе. 21. Пачатак будаўніцтва Мінскага трактарнага завода. 22. Пачатак работ Рэспубліканскага выдвецкага "Юнаства" ў Мінску. 23. Прывяненне Герою Савецкага Саюза П.М.Машэраўскаму Героя Савецкай Працы. 24. 1-м Усебеларускі фестываль моладзі.

СПРАВА НАЛЕВА: 2. Прынцып 1-й Канстытуцыі БССР. 4. Адкрыццё Кургана Славы Савецкай Арміі на 21-м км шыні Мінск—Масква. 6. Пуск першага трамвая ў Віцебск (першага ў Беларусі і Расіі). 8. Адкрыццё АН БССР. 12. Пачатак выдвецкай дзейнасці І.Ф.Бяляева і П.М.Сісцэвіча на Беларусі. 14. Выхад першай газеты "Мінскі лісток". 16. Адкрыццё першай метэаралагічнай станцыі ў Беларусі. 17. Буд аўташляху Аліскага канала, які злучаў басейны Нёмна і Дняпра. 18. Разгром французскіх войск на р.Бярэзіна каля вёскі Студзінка, што пад Барысавам. 19. Выхад першага нумара газеты "Звязда" ў часы Вялікай Айчыннай вайны. 20. Арыблінны касмічны палёт П.Клімчука і В.Лебедзева на караблі "Саюз-13". 21. Выпуск 1-га трактара на Мінскім трактарным заводзе. 22. Стварэнне вытворчага аб'яднання Беларускага ў Гомелі. 23. Тэрыянава абарона Брэсцкай Крэпасці. 24. Увод у дзейнасць 1-й чаргі Светлагорскага цукраварна-папярэдняга заводу.

Даслаў Валеры ПІНЧУК.

Адказы на крыжаслоў, змешчаны ў № 20

Па гарызанталі: 4. Галава. 7. Фразеалягія. 10. Імбэр. 11. Палік. 16. Чадра. 17. Навамар. 18. Отрак. 19. Тэндэнцыя. 20. Палеаграф. 22. Віпка. 23. Анекдот. 24. Рашы. 27. Тымат. 28. Леан. 31. Філантропія. 32. "Блакада". Та вертыкалі: 1. Хамза. 2. Каваліна. 3. Хамок. 6. Арфед. 8. Мярж. 8. Непрадукцый. 9. Пікаграфія. 12. Каралія. 13. Варылія. 14. Караго. 16. "Радзінны". 21. Экіпмыка. 23. Фамін. 28. "Сесія". 29. Каала. 30. Ройда.

Ф. СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63129 (індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА Колькасць камплектаў

на 1994 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Куды (паштовы індэкс) (адрес)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ месяца лі-тар на газету 63129 (індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Кошт падпіскі рублёў. Колькасць камплектаў

неапрацаваны рублёў.

на 1994 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Куды (паштовы індэкс) (адрес)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

БУДЗЬЦЕ З НАМИ!

Працягваюцца падпісныя кампанія на II квартал бягучага года. Спадзіёмся, сярод вялікай колькасці выданняў вы зноў выбяраце вашу "Чырвоную".

Кошт падпіскі — 1440 рублёў. Індэкс 63129.

Канал "Росія"

17.50. "Рәсиа малайда".
18.45. Саяпта кожны дзень.
♦ 19.25. "Принцесса Клауская".
♦ 19.45. У Кошын.
22.40. Аурапынгигне.
22.45. Зоркі гаворач.
22.50. Старпартыа карусель.
22.55. Славяе Uoivea.

Санкт-Пецярбург
8.25. Пшырбурскі ангажэмент.
9.10. Фішкі-кышоры.
9.40. Экспер-кышоры.
9.55. Новыя касы.
10.30. Хуцкая дапамога.
11.00. Надзелны лэбрынт.
13.05. Сыманчыны барыся Пастэр
нед.
14.30. "Балы конік".
♦ 14.40. "Рыш-Шкі-Тай".
15.55. Залатыя чыкі.
♦ 16.05. "Чигодкі".
17.35. Рымалына дасье.
17.55. О-д-ла-я.
